

Prvo kružno putovanje iza rata s „Partizankom“

Povodom desetogodišnjeg jubileja

U posljednjih dvadesetak godina naše pomorske privrede kružna putovanja odigrala su značajnu ulogu. Njih se ne može zamisliti bez osvrta na turizam u širem smislu, na pomorstvo i pomorsko brodarstvo, kao i na politički i ekonomski razvoj naše zemlje. Ona su mnogo pridonijela izmjeni podloge našeg ekonomskog izgleda jer su omogućavala najveći devizni priliv kao aktivne stavke u našoj platnoj bilanci u odnosu na velike novčane investicije što su uložene u pomorsku privredu. Na njihovu obnovu se stoga odmah pomišljalo poslije II svjetskog rata jer je već postojala tradicija od ranije.

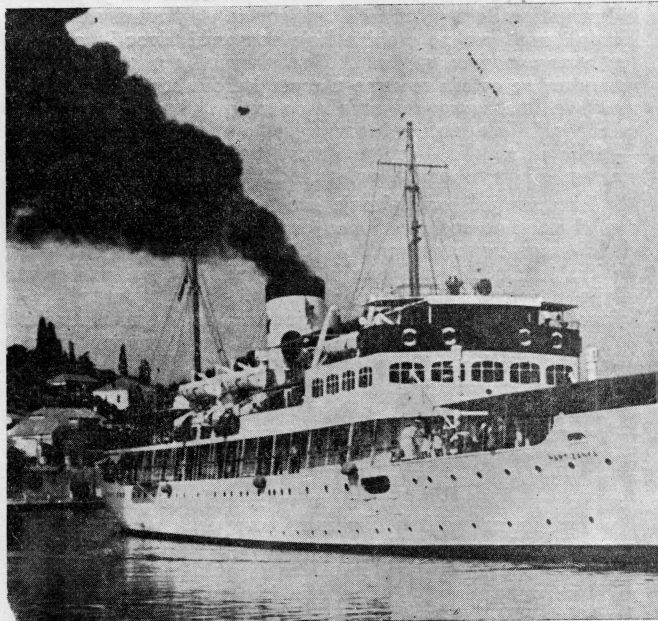
Poslije II svjetskog rata naš plovni park bio je neznan i zato se mislilo na njegovu obnovu. Toj obnovi je u prvo vrijeme najviše pridonijelo vadenje brodova iz mora što su na morskome dnu ležali po desetak godina. Prvi tako osposobljeni parobrodi bili su »KARADORĐE« i »PRESTOLONASLEDNIK PETAR« pa su zatim nastavili plovidbom kao: »PARTIZANKA« i »PROLETERKA«. U vremenu od 28. III — 12. IV 1953. godine »PARTIZANKA« je učinila prvo kružno putovanje iza II svjetskog rata, pa se povodom desetogodišnjice jubileja osvrćemo na to ovim kraćim napisom.

Ovo kružno putovanje organizirano je s grčkom agencijom Hermes et Greece sa Švicarcima do Grčke i do njega je došlo, prema sjećanju bivšeg komercijalnog direktora Jadrolinije Dušana Avramovića, na slijedeći način. Jadransku linijsku plovidbu, ili skraćeno JADROLINIJU, posjetili su poslije II svjetskog rata vlasnik grčkog putničkog ureda Hermes et Greece gosp. Athanassoulas i njegov predstavnik u Zenevi gosp. Petros Balanis. Prilikom te posjete oni su evocirali uspomene na organizaciju kružnih putovanja svoje agencije brodovima bivše Jadranske plovidbe što su bila ne samo u turističkom, već i u komercijalnom pogledu veoma unosna putovanja. Turisti su i u prošlosti imali veliki interes za starine u Grčkoj, pa je Petros Balanis kod organizacije ovih putovanja angažirao najeminentnije arheologe švicarskih sveučilišta, kako bi turisti pored razonode imali mogućnost da se upoznaju na samome mjestu s antičkom historijom Grčke. Zbog te naučne namjene i naučnog renomea predavača odaziv turista bio je velik. Ova kružna putovanja bila su veoma interesantna jer kod svakoga pristajanja profesori arheologije švicarskih fakulteta davali su veoma iscrpna i dokumentirana razjašnjenja na samome mjestu kako bi turisti na taj način upotpunili svoje znanje iz arheologije i antičke mitologije. Na samom početku takvih organiziranih kružnih putovanja korišten je p/b »PARTIZANKA« jer je ticao najvažnija područja u Grčkoj kao: Krf, Delfi, Pirej i sl. Pored agencije Hermes et Greece javio se Jadroliniji i naš državljani Bezek, koji je također organizirao kružna putovanja našim drugim brodom »PROLETERKA«. Ova njegova kružna putovanja bila su više zabavnog karaktera i imala su veliki uspjeh, samo nisu bila u pogledu namjene na istoj visini kao kružna putovanja organizirana sa strane agencije Hermes et Greece.

Od 1953. godine smatra se da su kružna putovanja postala stalna potreba inozemnih i domaćih turista. Prvi obnovljeni i modernizirani brodovi: »PARTIZANKA« i »PROLETERKA« ispunili su svoju dužnost u počecima obnavljanja kružnih putovanja. Njih su kasnije zamijenili udobni i luksuzni motorni brodovi obalne plovidbe: »JUGOSLAVIJA«, »JADRAN« i »JEDINSTVO« što su sagrađeni u splitskom brodogradilištu od 1956—1958. godine. Potrebama modernih kružnih putovanja oni udovoljavaju jer prevaljuju od 15,5 — 20 nautičkih milja i po udobnosti, luksuznim salonima i ugodnim kabinama, kao i po dugim i prostranim palubama spadaju među naše najveće i najraskošnije plovne objekte. Zbog tih priznatih i cij-

njenih kvaliteta još i danas održavaju ekspresnu prugu u ljetnoj i zimskoj sezoni. Tako se već u mjesecu svibnju 1960. godine po prvi put pojavljuje engleska putnička agencija Hickie Borman et Grant Co iz Londona i ubuduće za svaku godinu unajmljuje naše putničke brodove za više kružnih putovanja. Iste godine pojavljuje se i naša putnička agencija »Putnik« iz Beograda. Na tim kružnim putovanjima putuju i naši turisti. Kod najvećeg dijela tih kružnih putovanja sudjeluje Grk Petros Balanis kao posrednik za ugovor između Jadrolinije i organizatora kao što su bili: Toring-club Swisse iz Zeneve; Touropa, München; Touropa, Hapag; Studienfahrten, München; Hickie Borman, London; Tourisme française; Transport et voyages, Paris; Cleveland, Ohio, USA; Avit, Venezia; Danzas, Basel; Radonicich, Venezia, Putnik, Beograd; Jadrolinija, Rijeka; »Primorski dnevnik«, Trst; Kompas, Ljubljana; Jugoagencija, Beograd.

Tri nova lijepa putnička motorna broda Jadrolinije već unatrag pet godina stalno obavljaju kružna putovanja. U deviznom pogledu posluju rentabilno, na našu obalu dovode brojne inozemne turiste i isto tako organiziraju kružna putovanja i za domaće turiste. Povodom tih putovanja rado se sjećamo baš prvih kružnih putovanja i veseli nas da su ta prva putovanja obavljali brodovi s časnim i proslavljenim imenima »PARTIZANKA« i »PROLETERKA« i njih tako usko povezali s tekovinama naše narodne revolucije. Njih su kasnije zamijenila tri druga simbolična imena: »JUGOSLAVIJA«, »JADRAN« i »JEDINSTVO« i tako se već godinama neprestano održava nerazdvojna nit iz prošlosti kroz socijalističku sadašnjost u jedinstvenu budućnost, pa se povodom ovog skromnog jubileja na sve to rado podsjećamo i iznosimo u obliku historijske slike nekadašnjih naših stremjenja i korisnih nastojanja.

Izvađen iz dubine kao potopljen tokom drugog svjetskog rata, parobrod »Partizanka« predstavljao je našu prvu veću putničku jedinicu u razrušenoj domovini. Na slici vidimo obnovljenu »Partizanku« na svom prvom pristajanju u dubrovačkoj luci Gruž